Stanovisko Výboru regionů Evropský akční plán „Egovernment“ na období 2011–2015

(2012/C 9/12)

VÝBOR REGIONŮ

— vítá vypracování Evropského akčního plánu „eGovernment“ na období 2011–2015. Priority tohoto plánu – přeshraniční služby, posílení postavení uživatele, opakované použití informací veřejného sektoru (IVS), elektronická účast (eParticipation), jednotný trh online, „zelená správa“ a interoperabilita – představují oblasti, v nichž jsou obce a regiony současně aktéry, poskytovateli a příjemci;

— vítá snahy evropských orgánů o zlepšení postavení občanů a podniků prostřednictvím využívání služeb „eGovernment“, posílení přístupu k veřejným informacím a lepší transparentnosti. Považuje za vhodné snažit se o zvýšení účasti občanů v politickém procesu, zlepšení mobility na jednotném trhu a snížení administrativní zátěže občanů;

— zdůrazňuje, že akční plán „eGovernment“ je schopen významně napomoci překlenutí digitální propasti a dosažení cílů strategie Evropa 2020 a zároveň naplnit četné klíčové sociální, kulturní a hospodářské potřeby Evropanů;

— zdůrazňuje, že software na bázi otevřeného zdroje sklízí stále větší úspěchy na trzích a rovněž otevřené normy a otevřená rozhraní představují také klíčový prostředek, který umožní přenos a využití informací a interoperability ve více organizacích, více systémech a ve více zařízeních.

Zpravodaj	Ján ORAVEC (SK/ELS), primátor města Štúrovo
Odkaz	Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Evropský akční plán „eGovernment" na období 2011–2015 – Využívání IKT na podporu inteligentní, udržitelné a inovativní veřejné správy KOM(2010) 743 v konečném znění

I. POLITICKÁ DOPORUČENÍ

Informační společnost je mimořádně účinnou hybnou pákou hospodářského a sociálního pokroku. Vzhledem k této skutečnosti všechny země a regiony světa začleňují rozvoj informační společnosti do svých plánů rozvoje a prostřednictvím veřejné podpory se snaží urychlit budování infrastruktury pro informační a komunikační technologie (IKT), podporovat tvorbu obsahu, urychlovat nabízené služby a podporovat své občany, aby tyto možnosti více využívali. Evropa patří v této oblasti mezi světové průkopníky a její program by měl být posílen zapojením místních a regionálních orgánů.

Evropský akční plán pro „eGovernment" na období 2011–2015 je třeba chápat jako konkretizaci záměrů iniciativy Digitální agenda pro Evropu. Bariéry bránící dynamičtějšímu zvyšování potenciálu IKT, které vedly k výše uvedeným iniciativám, se v Evropě výrazně projevují. Zvláště je potřeba řešit zlepšení v dostupnosti inovačních technologií v oblasti samosprávy, která je občanům nejblíže a poskytuje služby na místní úrovni. Je třeba vyhodnotit závěry při již realizovaných projektech, které nepřinesly očekávané výsledky.

Výbor regionů podporuje

1. návrhy v rámci akčního plánu „eGovernment", které se do značné míry týkají místních a regionálních orgánů, jež musí považovat IKT za významnou složku svého rozvoje. Priority nové strategie na místní a regionální úrovni by mohly podpořit kvalitu života i sociální a hospodářské aktivity občanů, stimulovat účinnější a personalizované veřejné služby i místní podniky. Regiony a města mají k dispozici několik prostředků, jak zajistit, aby byl tento potenciál plně využíván;

2. jeden z hlavních cílů akčního plánu, kterým je podpora začleňování do informační společnosti, jež je spravedlivá z regionálního a sociálního hlediska a využívá IKT ke zvýšení konkurenceschopnosti a zlepšení veřejných služeb;

3. zapojení místních a regionálních orgánů do široké spolupráce ke zlepšení interoperability systémů veřejné správy a zvýšení efektivnosti poskytování veřejných služeb; ([1])

Výbor regionů vítá

4. vypracování Evropského akčního plánu „eGovernment" na období 2011–2015. Priority tohoto plánu – přeshraniční služby, posílení postavení uživatele, opakované použití informací veřejného sektoru (IVS), elektronická účast (eParticipation), jednotný trh online, „zelená správa" a interoperabilita – představují oblasti, v nichž jsou obce a regiony současně aktéry, poskytovateli a příjemci;

5. snahy evropských orgánů o zlepšení postavení občanů a podniků prostřednictvím využívání služeb „eGovernment", posílení přístupu k veřejným informacím a lepší transparentnosti. Považuje za vhodné snažit se o zvýšení účasti občanů v politickém procesu, zlepšení mobility na jednotném trhu a snížení administrativní zátěže občanů;

6. koncepci jednotného kontaktního místa jako myšlenku, která se objevuje v několika členských státech. Vytvoření takových center služeb veřejné správy postupně v celé EU by mělo klíčový význam pro občany a podnikatele členských států EU. Nejprve však musí být pro „eGovernment" vytvořeny odpovídající podmínky a zároveň je třeba celkově vyhodnotit provádění směrnice EU o službách;

7. užitečné činnosti v oblasti podpory a monitorování zdravotního stavu obyvatelstva, zvláště v obtížně dostupných a okrajových regionech. Zdravotním službám na místní, regionální a přeshraniční úrovni by velmi prospělo, kdyby byly vypracovány a provedeny národní programy digitalizace zdravotnictví v členských státech;

Výbor regionů zdůrazňuje

8. že důležitou úlohu v tomto procesu plní územní samospráva, a proto:

— by Evropská komise a členské státy měly přijmout potřebná opatření, jež umožní plné a efektivní zapojení regionálních a místních orgánů do řízení ([2]) iniciativ v oblasti IKT;

([1]) CdR 10/2009 fin.

([2]) CdR 283/2008 fin.

— by měl být plně využíván potenciál Evropy v oblasti rozvíjení služeb IKT ve veřejném a soukromém sektoru, a IKT by se tak měly používat jako prostředky ke zlepšení služeb místních a regionálních orgánů v takových oblastech, jako je zdravotnictví, vzdělávání, zadávání veřejných zakázek, bezpečnost a sociální služby, partnerství veřejného a soukromého sektoru podporované EU a zapojující místní a regionální orgány a malé a střední podniky působící v oblasti rozvoje IKT ve veřejných službách IKT mohou být vhodným základem, na němž lze budovat místní schopnosti a znalosti na úrovni celé EU; ([3])

— ve fázi budování infrastruktury a služeb v rámci akčního plánu „eGovernment" bude nutné zajistit, aby byly splněny především všechny bezpečnostní požadavky na důvěrnost, dostupnost a integritu na všech úrovních, aby se tak zabezpečila optimální úroveň ochrany soukromí a osobních údajů, zabránilo se nelegálnímu sledování jakýchkoliv osobních údajů a získávání profilu uživatelů ([4]) např. v oblasti nákupních zvyklostí, zdravotního stavu a zdravotních záznamů a bylo zajištěno, že nebude žádným dosud známým způsobem možné napadnout systém zpracovávání a uchovávání údajů;

— je pro rozvíjení přeshraničních služeb „eGovernment" třeba, aby v souvisejících projektech digitalizace byly zohledněny aspekty interoperability a identifikace občanů (STORK), elektronický podpis, elektronické zasílání a další stavební prvky „eGovernment", aby byly řešené v evropském kontextu, což je základním předpokladem i pro zvýšení osobní mobility občanů v EU. Interoperabilita je zásadní část přeshraničních služeb veřejné správy, vyžadující mezinárodní přístup přesahující působnost místních orgánů;

— při vytváření, zavádění a řízení opatření, která mají zavést „eGovernment" v celé Evropě do praxe, by měly probíhat systematické konzultace s místními a regionálními orgány, regiony a obce by měly být spolu s členskými státy považovány za hlavní propagátory užší spolupráce mezi uživateli a tvůrci inovací v oblasti IKT v nejrůznějších sférách vlády a veřejné správy; ([5])

9. by přijetí opatření pro racionalizaci, modernizaci a snížení administrativních nákladů mělo být prioritou při provádění minimalizace nákladů, racionalizaci a zjednodušení správních postupů a služeb, což prospěje oživení hospodářské aktivity, omezení byrokratické zátěže a formalit– vedle usnadnění vztahu mezi občany a správou –, a přispěje ke snížení administrativních nákladů obchodních aktivit, zvýšení konkurenceschopnosti podniků a stimulaci jejich rozvoje;

10. že zásady, na nichž je akční plán založen, tj. otevřenost, pružnost a spolupráce ve vztazích mezi evropskou veřejnou správou a občany, jsou velmi důležité pro úspěšnost procesu provádění;

11. že specifický význam zde má myšlenka transparentnosti, podle níž „umožní členské státy občanům jednoduchým a jednoznačným způsobem elektronický přístup k osobním údajům, které jsou o nich vedeny (jsou-li k dispozici v elektronické podobě)" ([6]). Tyto údaje mohou občané konzultovat již dnes. Výbor regionů má však námitky proti návrhu Komise, podle nějž mají být občané automaticky informováni elektronickou cestou až od roku 2014, kdykoli se budou takové údaje automaticky zpracovávat. Tato informace by měla být poskytnuta jen v případě, že má pro občany smysl a že je úměrná vzniklým nákladům;

12. užší zapojení místních a regionálních orgánů by umožnilo naplno využít potenciál opakovaného použití informací veřejného sektoru, protože místní a regionální orgány by mohly výraznou měrou přispět k podpoře takového použití, aby dosáhly zvýšení konkurenceschopnosti a vytvořily nová pracovní místa; ([7])

13. že akční plán „eGovernment" je schopen významně napomoci překlenutí digitální propasti a dosažení cílů strategie Evropa 2020 a zároveň naplnit četné klíčové sociální, kulturní a hospodářské potřeby Evropanů; ([8])

14. že celoevropské uplatnění zásady pouze jedné registrace údajů občanů i objektů, aniž by bylo třeba vyplňovat různé formuláře, značným způsobem pomůže při odstraňování zbytečné administrativní zátěže občanů a celkovém snížení nákladů na veřejnou správu. Při tom je třeba zajistit, že budou chráněny zájmy v oblasti ochrany údajů;

15. že základním předpokladem pro lepší využívání IKT je překlenutí rozdílů v možnostech přístupu a technickém vybavení občanů, jež stále přetrvávají v různých regionech Evropské unie, zejména v nejvzdálenějších regionech. Platí to zvláště pro místní a regionální orgány, kde jsou nejen velké rozdíly v různých regionech států, ale i v případě místních orgánů v závislosti na velikosti obcí. Malé obce mají sklon výrazně zaostávat ve vytváření technických, organizačních a personálních předpokladů pro širší využívání IKT. Z tohoto důvodu je třeba iniciovat nabízení jednotných platforem na poskytování služeb pro obecní a městské úřady v podobě softwaru jako služby (Saas). Budou se při tom využívat aktuální trendy v rozvoji digitalizace, jako je virtualizace a „cloud computing", které umožní snížit náklady a dobu realizace projektů. Tento vývoj by měl v zásadě vycházet z již existujících platforem a využívat otevřený zdrojový kód;

16. že dokument by měl klást zvláštní důraz i na vyrovnávání, popř. neprohlubování rozdílů mezi jednotlivými regiony. Zvláště si uvědomujeme riziko přijetí a realizace projektů („eGovernment") pouze v některých regionech;

([3]) CdR 156/2009 fin.
([4]) CdR 104/2010 fin.
([5]) KOM(2009) 116 v konečném znění.
([6]) KOM(2010) 743 v konečném znění.
([7]) CdR 247/2009 fin.
([8]) CdR 14/2010 fin.

17. že bezproblémové přeshraniční služby umožňující podnikatelům prodávat a poskytovat služby a produkty ve celé EU (SPOCS – Simple Procedures Online for Cross-border Services, jednoduché online postupy pro přeshraniční služby) prostřednictvím jednoduchého celoevropského elektronického zadávání veřejných zakázek on-line (PEPPOL) budou velkým impulsem pro další rozvoj podnikání v EU;

18. že software na bázi otevřeného zdroje sklízí stále větší úspěchy na trzích a rovněž otevřené normy a otevřená rozhraní představují také klíčový prostředek, který umožní přenos a využití informací a interoperability ve více organizacích, více systémech a ve více zařízeních;

19. že místní a regionální orgány mají klíčovou úlohu v rozvoji širokopásmového připojení v oblastech, kde trh selhal; ([9])

20. podporuje usnesení Evropského parlamentu ze dne 6. července 2011 o evropských širokopásmových sítích: investice do digitálního růstu ([10]) a zejména vyjádřený názor, že závazky univerzální služby mohou být značným přínosem pro rozvoj širokopásmového připojení ve venkovských oblastech;

21. že vysoce kvalitní širokopásmové připojení za rozumné ceny může zvýšit dostupnost a kvalitu služeb poskytovaných místními a regionálními orgány a usnadnit mikropodnikům a malým a středním podnikům nabídku jejich produktů k prodeji. Lze počítat s tím, že rozšíření a zrychlení přístupu k širokopásmovým službám bude velmi přínosné pro vzdálené regiony a komunity, zejména ty nejodlehlejší; ([11])

22. že širokopásmový přístup by tak umožnil kompenzovat znevýhodnění spojené s odlehlou polohou venkovských oblastí díky lepší komunikaci mezi veřejnou správou a uživateli, a to jak jednotlivci, tak podniky; ([12])

23. že služby „eGovernment“, které vzniknou, by měly zahrnovat tyto oblasti: vztahy mezi uživateli a správními orgány; přispění správních orgánů k řízení veřejné debaty (zpřístupnění základních veřejných údajů, veřejné fórum, online konzultace a v širším smyslu nové mechanismy konzultace občanů); vztahy podniků se správními orgány (hlášení sociálních údajů, oznamování o přijímání pracovníků, přenos daňových a účetních údajů aj.); používání technologií elektronického obchodu u veřejných zakázek (elektronické zadávání veřejných zakázek); nové způsoby práce a organizace v rámci správy (rekvalifikace, spolupráce, práce na dálku);

24. že je zapotřebí urychleně podnikat kroky ke splnění závazku EU v Digitální agendě pro Evropu, tedy vybavit základním širokopásmovým připojením všechny obyvatele Evropy do roku 2013 a rychlým nebo superrychlým připojením do roku 2020;

25. že pokud hovoříme o využívání potenciálu „eGovernment“ za účelem snížení uhlíkové stopy, regiony a města by mohly plnit hlavní úlohu při hledání možností, jak podniknout kroky na místní úrovni v oblasti IKT, dále při výměně osvědčených postupů v oblasti technologie, výběru partnerů pro jednotlivé projekty, rozdělování finančních prostředků na investice do nástrojů IKT, měření pokroku a informování o dosažených úspěších;

Výbor regionů upozorňuje

26. na zvláštní význam, který má odvětví služeb při využívání výhod, jež poskytují IKT, jelikož sektory jako velkoobchod a maloobchod, finanční služby a služby podnikům jsou největšími investory do IKT; ([13])

27. na to, že přetrvávající digitální rozdělení vede k prohlubování sociálního vyloučení a hospodářských rozdílů. Vytvoření rovnosti příležitostí v digitální oblasti je proto ze sociálního i hospodářského hlediska nezbytné. Z tohoto hlediska má elektronické začlenění klíčový význam pro dosahování cílů akčního plánu „eGovernment“, a tedy i cílů strategie Evropa 2020 ([14]) v oblasti socioekonomického rozvoje;

28. konstatuje, že ochrana soukromí závisí na určitých faktorech, zahrnujících vytváření struktury veřejných subjektů (z nichž většina je na místní úrovni), konvergence legislativy EU, posílení inovační kultury mezi úředníky veřejných orgánů, včetně používání společného etického kodexu, a to i mezi občany, stejně jako stanovení práv spotřebitelů, co se týče digitálních produktů, a zvýšení informovanosti o těchto právech a řízení aplikací IKT; ([15])

29. ve fázi budování infrastruktury pro internet a vytváření služeb, které budou jeho součástí, bude nutné zajistit, aby byly splněny všechny bezpečnostní požadavky na všech úrovních, aby se tak zabezpečila optimální úroveň ochrany soukromí a osobních údajů a zabránilo se nepovolenému sledování jakýchkoliv osobních údajů a získávání profilu uživatelů např. v oblasti nákupních zvyklostí, zdravotního stavu a zdravotních záznamů; ([16])

30. že místní a regionální orgány musí plnit klíčovou úlohu v oblasti boje proti počítačové kriminalitě a v oblasti bezpečnosti údajů. Měly by být zapojené do shromažďování údajů pro statistiky o počítačové kriminalitě a do odborné přípravy zaměstnanců;

31. s ohledem na princip konkurenceschopnosti trhu s informacemi veřejného sektoru je nutné zajistit pro soukromé poskytovatele služeb stejné podmínky jako pro veřejné instituce, umožnit soukromým uživatelům přístup k veřejným informacím a jasně definovat podmínky, za kterých mohou být tyto informace použity ke komerčním účelům; ([17])

([9]) CdR 5/2008 fin.
([10]) http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P7-TA-2011-0322+0+DOC+XML+V0//CS.
([11]) CdR 252/2005 fin.
([12]) CdR 14/2010 fin.
([13]) Hospodářský dopad IKT – měření, fakta a důsledky (The Economic Impact of ICT – Measurement, Evidence and Implications), OECD Publishing, 2004.
([14]) KOM(2010) 2020.
([15]) CdR 247/2009 fin.
([16]) CdR 247/2009 fin.
([17]) CdR 247/2009.

32. že jak se uvádí v Bílé knize Výboru regionů o víceúrovňové správě věcí veřejných ([18]), při řízení procesů v rámci akčního plánu „eGovernment" a souvisejících veřejných politických opatřeních je mimořádně důležitá koordinovaná činnost Evropské unie, členských států a místních i regionálních orgánů, která v plné míře dodržuje zásadu subsidiarity;

Výbor regionů poukazuje

33. na to, že sociální partneři, místní a regionální orgány a jednotlivé vlády musí spolupracovat, aby spustily koloběh zlepšení lidských zdrojů, organizačních změn, IKT a produktivity, a IKT se tak rozvíjely a účinně využívaly. Politiky zaměřené na posílení základních znalostí v oblasti IKT, rozvíjení schopností v oblasti IKT na vysoké úrovni, podpora celoživotního učení v této oblasti a posílení dovedností v oblasti řízení a vytváření sítí, jež jsou potřebné pro účinné využívání IKT, mají zásadní význam ([19]) a patří mezi klíčové pravomoci místních a regionálních orgánů;

34. na to, že Evropská komise ve svém sdělení ohlašuje ohromující počet činností, které se mají vykonat v rámci akčního plánu „eGovernment";

35. na to, že opatření a činnosti nebudou tak, jak jsou uvedeny a navrhnuty ve sdělení, představovat žádný problém, co se týče souladu se zásadou proporcionality, jelikož se omezují pouze na to, co je nutné pro dosažení stanovených cílů. Nadměrné zatížení členských států těmito opatřeními je třeba co nejvíce omezit a podrobit kontrole z hlediska hospodárnosti;

36. na to, že navrhované formy činnosti (nezávazná politická opatření) jsou co nejjednodušší, aby se docílilo dosažení stanovených cílů a zároveň zůstal co největší prosto na rozhodování na vnitrostátní (včetně regionální) úrovni;

37. na to, že bude třeba pozorně sledovat a vyhodnocovat jednotlivé konkrétní činnosti, které se budou realizovat, aby se zabezpečilo, že se omezí pouze na to, co je potřebné na dosažení stanovených cílů, a že ponechají co největší prostor pro rozhodování členským státům a nebudou zbytečně zatěžovat hospodářské subjekty. Za tímto účelem je třeba zavést systém monitorování procesů;

38. že narušení bezpečnosti je vážným rizikem, pokud jde o komunální služby (vodohospodářství, energetika, firmy poskytující ekologickou energii atd.);

39. že otázka klimatických změn je jednou z nejdůležitějších politických výzev, které budou místní a regionální orgány čelit. Ke splnění ambiciózních cílů pro rok 2020 je třeba zajistit, aby byla řešení na bázi IKT dostupná a plně rozšířená;

40. že regiony a obce jsou klíčovými aktéry v oblasti IKT podporujících udržitelný růst, jelikož nesou odpovědnost za mnohé činnosti týkající se plánování, udělování povolení, investic, veřejných zakázek a výroby a spotřeby. Mezi oblasti, v nichž lze dosáhnout významného snížení emisí CO_2 a úspor energie, patří doprava, bytová výstavba, budovy a infrastruktura veřejného osvětlení, které jsou plánovány a poskytovány místními a regionálními orgány. Konkurenceschopnost Evropské unie a možnosti podnikání na místní a regionální úrovni kromě toho podporuje i velký potenciál, které mají IKT z hlediska zvýšení energetické účinnosti;

Výbor regionů doporučuje

41. aby Komise a vlády členských států aktivně podporovaly zapojení místních a regionální orgánů do používání inovací IKT ve veřejném sektoru, zejména podporou osvědčených postupů na evropské úrovni a poskytováním poradenství a metodologických doporučení; ([20])

42. aby byla zavedena extenzivní odborná příprava všech zaměstnanců, se zvláštním zaměřením na odborné techniky (se specializací např. na sítě, systémy, zabezpečení, ochranu soukromí atd.), zaměstnance pracující přímo s bezpečnostními postupy včetně různých metodik a zaměstnance všeobecně nebo nepřímo zapojené do inovací a modernizace (např. školení v oblasti počítačové gramotnosti pro spotřebitele) o otázkách souvisejících s důvěrou a bezpečností; ([21])

43. aby bylo Evropskou komisí vyvinuto posuzování dopadu v oblasti informatiky, jež by bylo součástí kodexu jednání v oblasti mezivládních vztahů a posuzovalo dopady nových politik a nové legislativy na obce a regiony v případě nutných změn v řízení zpracování informací a přizpůsobení novým technologiím. Záměrem posouzení dopadu v oblasti informačních systémů je:

— určit pokud možno již v počáteční fázi, zda je právní úprava v praxi vynutitelná;

— zjistit, jak mohou prvky plánu „eGovernment" přispět k hladkému procesu provádění;

— stanovit rozsah odpovídající podpory při provádění, která je potřebná vzhledem k současné úrovni rozvoje a adaptačním schopnostem obcí;

44. aby byla věnována větší pozornost zvyšování povědomí na místní a regionální úrovni, kde chybí znalosti a/nebo mechanismy potřebné pro identifikaci informací vhodných k opakovanému použití, a pomoci veřejným subjektům při tom, aby byly transparentnější a při podpoře opakovaného použití informací veřejného sektoru; ([22])

([18]) CdR 89/2009 fin.
([19]) Hospodářský dopad IKT – měření, fakta a důsledky (The Economic Impact of ICT – Measurement, Evidence and Implications), OECD Publishing, 2004.
([20]) CdR 156/2009 fin.
([21]) CdR 104/2010 fin.
([22]) CdR 247/2009.

45. aby místní a regionální orgány Evropy v rozsáhlém měřítku využívaly potenciál IKT k řešení problémů vyplývajících ze stárnutí populace, a tím zvyšovaly kvalitu života seniorů, pokračovaly v jejich integraci do místních společenství a podporovaly místní a regionální konkurenceschopnost poskytováním osobně zaměřených služeb. ([23])

V Bruselu dne 12. října 2011

předsedkyně
Výboru regionů
Mercedes BRESSO

([23]) CdR 84/2007 fin.